

Päivämäärä

2.12.2013

Dnro

2297/14/2013

Voimaantulo- ja voimassaoloaika

1.1.2014 –toistaiseksi

Kumoo

Nautaeläinten bruselloosin vastustamisesta annettu maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston päätös (14/EEO/95)

Lampaiden ja vuohien bruselloosin vastustamisesta annettu maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston päätös (7/EEO/1997)

Sikojen bruselloosin vastustamisesta annettu maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston päätös (20/EEO/1999)

Valtuutussäännökset

Eläintautilaki (441/2013) 20 § 3 mom., 22 § 3 mom., 23 § 4 mom., 24 § 4 mom., 26 § 4 mom.

Lääkelaki (395/1987) 21 h §

Vastaavat EY-säädökset

Neuvoston direktiivi 64/432/ETY (31964L0432); EYVL N:o L 121, 29.7.1964, s. 1977

Neuvoston direktiivi 91/68/ETY (31991L0068); EYVL N:o L 46, 19.2.1991, p.19

**Maa- ja metsätalousministeriön asetus
bruselloosin vastustamisesta**

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään eläintautilain (441/2013) sekä lääkelain (395/1987) 21 h §:n nojalla, sellaisena kuin se on laissa 311/2009:

1 §

Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan sorkkaeläimissä esiintyvän bruselloosin vastustamiseen.

2 §

Taudin leviämisen estämiseksi tehtävä päätös

Jos pitopaikassa pidettävässä sorkkaeläimessä todetaan bruselloosi tai kyseessä on virallinen eläintautiepäily, on tehtävä eläintautilain 23 §:n 1 momentissa tarkoitettu päätös, jolla:

- 1) kielletään sorkkaeläinten tuominen pitopaikkaan sekä niiden vieminen sieltä pois;

- 2) velvoitetaan pitämään pitopaikan sorkkaeläimet eläinsuojissa tai muussa paikassa, jossa ne voidaan eristää;
- 3) velvoitetaan eristämään sairastuneiksi epäillyt ja todetut sorkkaeläimet pitopaikan muista eläimistä;
- 4) velvoitetaan sen lisäksi, mitä muualla säädetään sorkkaeläinten luetteloinnista, pitämään ryhmittäin luetteloja kaikista pitopaikassa kuolleista ja sairastuneista sorkkaeläimistä;
- 5) velvoitetaan ilmoittamaan kunnaneläinlääkärille, jos pitopaikan sorkkaeläin luo sikiönsä ja huolehtimaan siitä, että luoneesta eläimestä otettu näyte tai luotu sikiö toimitetaan Elintarviketurvallisuusvirastoon tutkittavaksi bruselloosin varalta;
- 6) kielletään sorkkaeläinten sperman, munasolujen, alkuiden, lihan ja sivutuotteiden vieminen pois pitopaikasta, lukuun ottamatta raatojen viemistä hävitettäväksi;
- 7) kielletään sorkkaeläimistä saadun maidon ja maitotuotteiden vieminen pois pitopaikasta, muualle kuin elintarvikelain (23/2006) tai muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveys säännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1069/2009 nojalla hyväksytyyn laitokseen pastöroitavaksi tai kuumennettavaksi vähintään pastörointia vastaavalla tavalla;
- 8) kielletään sorkkaeläinten pastöroimattoman ja kuumentamattoman maidon käyttö pitopaikassa elintarvikkeeksi;
- 9) kielletään sairastuneiksi epäiltyjen ja todettujen sorkkaeläinten pastöroimattoman ja kuumentamattoman maidon käyttö pitopaikassa eläinten rehuksi;
- 10) velvoitetaan huolehtimaan henkilöiden suojarusteiden ja ajoneuvojen asianmukaisesta puhdistuksesta ja desinfektiosta sekä toimenpiteistä tartunnan leviämisen estämiseksi eläinsuojien ja pitopaikan sisään- ja uloskäyntien yhteydessä; sekä
- 11) velvoitetaan pitämään koirat kytkettyinä, estämään kissojen pääsy eläinsuojiiin sekä toteuttamaan tarvittavia haittaeläinten ja hyönteisten hävittämistoimenpiteitä.

3 §

Päätöstä koskevat poikkeusluvut

Eläintalain 23 §:n 3 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa voi koskea mitä tahansa 2 §:n 1–11 kohdassa tarkoitettua kieltoa tai toimenpidettä.

Lupaa ei kuitenkaan voida myöntää sorkkaeläinten viemiseen pois pitopaikasta, ellei niitä kuljeteta suoraan:

- 1) lopetettaviksi ja hävitettäväksi tavalla, josta ei aiheudu bruselloosin leviämisen vaaraa;
- 2) teurastettaviksi tavalla, josta ei aiheudu bruselloosin leviämisen vaaraa; tai
- 3) toiseen pitopaikkaan, jossa ei ennestään ole sorkkaeläimiä.

Edellä 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa eläinten määränäänä olevasta pitopaikasta vastuussa olevalle toimijalle on osoitettava 2 §:ssä tarkoitettu päätös.

4 §

Toimenpiteet pitopaikoissa, joista tauti on voinut tarttua tai joihin se on voinut levitä

Eläintautilain 22 §:ssä tarkoitetussa selvityksessä tai tutkimuksessa on arvioitava, ovatko esiin tulleet seikat riittäviä perustamaan virallisen eläintautiepäilyn sellaisessa jäljitetyssä pitopaikassa, josta tauti on voinut tarttua tai johon se on voinut levitä. Jos tautia epäillään tai todetaan esiintyvän teurastamossa tai poroteurastamossa, on sitä syytä epäillä ainakin siinä pitopaikassa, josta tartunnan saanut eläin on tullut. Virallisen eläintautiepäilyn kyseessä ollen sovelletaan mitä 2 ja 3 §:ssä säädetään.

5 §

Päätös taudin hävittämiseksi pitopaikasta

Bruselloosin toteamisen jälkeen tai jos virallista bruselloosiepäilyä ei voida vahvistaa tai sulkea pois on eläintautilain 26 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä määrättävä teurastettaviksi ainakin ne pitopaikan sorkkaeläimet, joissa bruselloosia epäillään tai on todettu. Kaikki pitopaikan sorkkaeläimet on määrättävä teurastettaviksi, jos todettu bruselloosi on *Brucella melitensis*-tartunta taikka taudin esiintymisen laajuuden tai muiden seikkojen perusteella on todennäköistä, että pitopaikan kaikki sorkkaeläimet ovat saaneet tartunnan. Kuljetus ja teurastus on tehtävä tavalla, josta ei aiheudu bruselloosin leviämisen vaaraa. Jos eläimet eivät ole teuraskokoisia tai niitä ei muusta syystä, kuten bruselloosin leviämisvaaran vuoksi voida teurastaa, eläimet on määrättävä lopetettaviksi ja raadot hävitettäväksi tavalla, josta ei aiheudu bruselloosin leviämisen vaaraa. Kaikki pitopaikassa olevat, taudin todennäköisesti saastuttamat sukusolut ja alkioit, eläimistä saadut sivutuotteet ja muut tuotteet sekä aineet ja jätteet on määrättävä hävitettäväksi tai käsiteltäväksi siten, että niissä mahdollisesti olevat taudinaiheuttajat tuhoutuvat.

Rakennukset, joissa eläimiä on pidetty, eläinten tai raatojen kuljetukseen käytetyt ajoneuvot, eläinten hoidossa käytetyt työvälineet ja varusteet sekä muu todennäköisesti saastunut kalusto ja laitteisto on määrättävä puhdistettavaksi ja desinfioitavaksi sen jälkeen, kun 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet on suoritettu taikka toimenpiteiden kohteiksi määrätty eläimet ja tuotteet on kuljetettu pois. Jos välineitä ja laitteita ei ole mahdollista desinfioida, on ne määrättävä hävitettäväksi.

Päätöstä täytäntöön panevan valvontaviranomaisen tulee pitää yksityiskohtaista luetteloa hävitetyistä omaisuudesta.

6 §

Pitopaikkaan jätettyjen eläinten ja pitopaikkaan tuotujen eläinten tutkimukset

Jos kaikkia sorkkaeläimiä ei määrätä teurastettaviksi tai lopetettaviksi, eloon jätettävät yli kuuden kuukauden ikäiset eläimet on eläintautilain 26 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä määrättävä tutkittaviksi bruselloosin varalta kahdesti. Ensimmäinen tutkimus voidaan suorittaa aikaisintaan kuukauden kuluttua teurastettaviksi tai lopetettaviksi määrättyjen eläinten teurastamisesta, lopettamisesta tai kuljettamisesta pois ja toinen tutkimus aikaisintaan kahden kuukauden kuluttua ensimmäistä tutkimusta varten suoritettua näytteenotosta. Jos eloon jätetään kantavina olevia nautaeläimiä, ensimmäinen tutkimus voidaan nautaeläinten osalta kuitenkin suorittaa aikaisintaan kolmen viikon kuluttua siitä,

kun mainitut kantavina olevat eläimet ovat poikineet. Tutkimukset voidaan kuitenkin suorittaa odottamatta kantavina olevien eläinten poikimista, jos 5 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin on ryhdytty virallisen eläintautiepäilyn perusteella, jota ei ole voitu vahvistaa tai sulkea pois.

Jos kaikki pitopaikan sorkkaeläimet määrätään teurastettaviksi tai lopetettaviksi, pitopaikkaan taudin hävittämistoimenpiteiden loppuun saattamisen ja eläintutilain 23 §:ssä tarkoitettua päätöksen kumoamisen välisenä aikana tuodut uudet sorkkaeläimet on määrättävä tutkittaviksi bruselloosin varalta aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua tuonnista.

7 §

Taudin leviämisen estämiseksi tehtävän päätöksen voimassaolo

Eläintutilain 23 §:ssä tarkoitettu päätös voidaan kumota, kun virallinen eläintautiepäily on suljettu pois tai taudin hävittämiseksi tehdyllä päätöksellä määrätyt toimenpiteet on saatettu loppuun sekä päätöksellä määrätyistä tutkimuksista on saatu kielteiset tulokset.

Jos pitopaikan kaikki sorkkaeläimet on teurastettu tai lopetettu, eläintutilain 23 §:ssä tarkoitettu päätös voidaan kumota osittain, kun taudin hävittämiseksi määrätyt, 5 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettut toimenpiteet on saatettu loppuun. Päätös on jätettävä voimaan siltä osin kuin sillä kielletään sorkkaeläinten sekä niiden alkioiden ja sukusolujen vieminen pois pitopaikasta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettussa tilanteessa päätös voidaan kumota kokonaan, kun

- 1) pitopaikkaan tuotuja uusia eläimiä koskevat tutkimukset on tehty ja niiden tulokset ovat olleet kielteiset; tai
- 2) pitopaikka on ollut tyhjillään sorkkaeläimistä kuusi kuukautta sorkkaeläinten tuontia koskevan kiellon voimassaolon päättymisestä.

8 §

Bruselloosi eläintarhassa, koe-eläinlaitoksessa tai muussa erityiskohteessa

Elintarviketurvallisuusvirasto voi 5 §:ssä säädetystä poiketen päättää, ettei pitopaikan eläimiä tai osaa niistä määrätä lopetettaviksi tai teurastettaviksi, jos eläinten eloon jättäminen ei aiheuta vaaraa bruselloosin leviämisestä pitopaikan ulkopuolelle ja jos pitopaikka on eläintarha, koe-eläinlaitos tai muu vastaava pitopaikka, jossa sorkkaeläimiä pidetään tieteellistä tutkimusta taikka uhanalaisten tai harvinaisten rotujen säilyttämistä varten.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa on kuitenkin soveltuvin osin noudatettava, mitä 5 §:ssä säädetään. Pitopaikan eloon jätetyt sorkkaeläimet on eläintutilain 26 §:n nojalla lisäksi määrättävä tutkittaviksi ja niitä koskeva kirjanpito tarkastettavaksi, jotta voitaisiin varmistaa, ettei vaaraa tartunnan leviämisestä pitopaikan ulkopuolelle ole.

Jos pitopaikan sorkkaeläimiä tai osaa niistä ei lopeteta tai teurasteta, pitopaikkaa koskevan eläintutilain 23 §:ssä tarkoitettua päätöksen voimassaolon osalta noudatetaan, mitä eläintutilain 24 §:n 1 momentissa säädetään. Päätöksellä määrättyihin ihmisten ja

ajoneuvojen liikkumista koskeviin kieltoihin, rajoituksiin ja toimenpiteisiin voidaan myös tehdä tarvittavia muutoksia ottaen huomioon pitopaikan toiminta sekä taudin leviämisvaara.

Elintarviketurvallisuusviraston on ilmoitettava 1 momentin soveltamisesta viipymättä maa- ja metsätalousministeriölle.

9 §

Bruselloosi tai virallinen eläintautiepäily teurastamossa

Poiketen siitä, mitä 2 §:ssä säädetään, eläintutilain 23 §:ssä tarkoitettua päätöstä ei tarvitse tehdä, jos pitopaikka, jossa tautia epäillään tai todetaan esiintyvän, on teurastamo tai poroteurastamo.

10 §

Rokottaminen

Bruselloosirokotteen käyttö sorkkaeläimille on kielletty koko maassa.

11 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

Tällä asetuksella kumotaan:

- 1) nautaeläinten bruselloosin vastustamisesta annettu maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston päätös (14/EEO/95);
- 2) lampaiden ja vuohien bruselloosin vastustamisesta annettu maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston päätös (7/EEO/1997); sekä
- 3) sikojen bruselloosin vastustamisesta annettu maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston päätös (20/EEO/1999).

Helsingissä 2 päivänä joulukuuta 2013

Maa- ja metsätalousministeri

Jari Koskinen

Neuvotteleva virkamies

Kajsa Hakulin